

ELŐFIZETÉSI ARAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre.....	16 kor.
Negyedévre.....	4 "
Helyben házhos hordva:	
Egész évre.....	20 kor
Negyedévre.....	5 "
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre.....	24 kor.
Negyedévre.....	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kőszírok visszaküldésére vagy megöröklésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

A diplomácia „népszerűsége“

(ts) A diplomáciáról szokás jó és rossz élceket faragni. A mi gondolatvilágunkban a diplomáciáról alkotott képzetek nem épen magasrendűek. Valami fontoskodó, nagyképű, szertartásos tudománytalanságnak ítéljük, holott kétségtelenül tudomány ez. Az utóbbi hónapok eseményei a közfelfogásban rehabilitálták a diplomáciai tudományt. Hónapokon át olyan nagy fegyverzetű, fortélyos, szövevényes csatát vívott meg az európai diplomácia, hogy simult löle a világ s bár e láthatatlan küzdelem stratégiai műveletei a profanum vulgus előtt mindvégig homályban maradtak, a diplomáciai fegyverviselés külső nagy szelvériája, az izgalmas szövegű táviratok, alarmirozások azt az érzést keltették az emberekben, hogy e láthatatlan harc csakugyan nagy és végzetes.

Az utolsó hónapok eseményei tehát egy különös dolgot eredményeztek. Akármilyen furcsának tetszik, meg lehet állapítani, hogy a diplomácia — népszerűbb lett. Hitte volna-e ezt valaha valaki? Hogy az a politika, a melyet a köztudat szerint öreg, megrokkant katona-akadémikusok folytattak, eljut a maga megértettségének olyan fokához, amely a nyilvános elismerést jelenti számára.

Igaz ugyan, hogy ez a körülmény még nem jelenti a diplomácia dicséretét, mert hiszen a népszerűség nem mindig az érdemet koszoruzza, hanem legtöbbször csak annak olcsó, köznapi látszatát.

E pillanatban nekünk úgy látszik, hogy ezáltal is ilyesfajta népszerűségről van szó. Az európai diplomácia népszerűsége kétes értékű. A diplomaták heteken, sőt hónapokon át színpadi hősközhöz méltó pózokban mutatkoztak a világ előtt. Komoly, szenzációs kijelentéseket tettek, hogy másnap ugyanazeket még véresebb komolyságu, még szenzációsabb kijelentésekkel agyonüssék. Meglepetésekben utaztak. Egy rossz rémregényt szöttek végig, amely izgalmas és nem várt fordulataival megdöbbenntse a naiv olvasót. Feszült helyzeteket teremtettek, a melyekből, úgy látszott, hogy nem lehet kime-nekvés.

Ugy csináltak, mint az újfajta Ponsion du Terraille-ok vagy Eugen Sue-k, ezerszer megölték, meghalatták a regény hőst, a békét, hogy azután a regény következő lapján nyugodtan éljen tovább. A világ ilyenformán szinte napról-napra egyik meglepetésből a másikba esett. Háboru, béke, általános felfordulás és játszi nyugalom úgy váltogatták egymást, mint áprilisi napon a fény és a boru.

Csakugyan áprilisi komédia volt. Lehet, hogy nem egészen tudatos, bár ki tudja. Talán elragadta a bölcs diplomatákat a nyilvánosság előtt való szereplés mámorja, mintahogy a rossz szavaló színeszt is annyira elragadja heve, hogy játéka végén már bömböl. Ha ez volt a nagy handabandázás oka, nem lehet csodálni, hiszen olyan régen volt alkalma

a diplomáciának akkora érdeklődés melletti szereplésre.

Tehát végigjártak egy garasos komédiát, végigszóttek egy rossz rémregényt. Lehet, hogy a komédiából még tragédia is lesz, valaminthogy a rémregény hőse is egyszer a legvégén csakugyan végérvényesen és feltámaszthatlanul meghalhat, de ez a vég már nem teheti komolyabbá az előzményeket. Nem is teszi.

És végig nézve mindazon, a mi történt, Oroszország, Angolország, sőt Olaszország mesterkedéseiben, meglepetésszerű következetlenségeiken, hirtelen kirohanásaikon és még hirtelenebb visszavonulásaikon, szóval az egész értelmetlen, megérthetetlen és átláthatatlan chaoszon, a mely a megvívott diplomáciai harcot homályba borítja, el kell ismerni, hogy ebben a zürzavarban, általános állhatatlanságban, egyedül az osztrák-magyar és hű szövetségese, a német diplomácia maradt mindvégig következetes. A mi annyiszor csufolt és sokszor méltán kitagásolt diplomáciánk ebben a nehéz campagneban céltudatosan, keményen állta a maga álláspontját, egy pillanatig nem tért el tőle, mindenféle diplomáciai cselvágást kivédve, ott áll, a megindult harcnak ugyanazon a pontján, a melyből megkezdte küzdelmét.

Az osztrák-magyar diplomáciának ez a végig való következetessége, amint a fejlemények is igazolják, nagy erőnek bizonyult a hatalmak keresztútjében.

Ezt az érdemet most, a mikor a

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Rezervista-levél.

Egy hete mentem el hazulról,
El tőled, édes feleség,
És ici-pici gyermekünktől
Egy hete ép, hogy elmenék.

Itt állunk a bosnyák határon
— Ködös, borongós az idő, —
Kémlelve, lesve és vigyázva
Hogy meddig állunk, tudja kő!

Nem is bánám, ha már tüzelnének,
Ha röpknéne a pölyök,
S v dől egymásra rontanánál,
Halált osztván, a harcolón.

Talán a véres tüzezalban,
Hoi agyu zeng s lát kavarog,
Egy fuó, röpke pillanatra
Megteledveznén rólatok.

De ebben a nagy némaságban,
Mg itt a várán kukszók,
Vagy menetelünk óraszámra:
Mindig csak rátok gondolok.

Rád, édes asszony s gyermekünkre,
Kiket egy zordon éjjelen
Még zordonabb, rideg parancsra
Elhagyni voltam kénytelen.

Oh, ha tudnátok, sejtenétek,
Miként aggódom érteket,
Bus szívem minden dobbanása
Felétek aggódón remeg.

Könnyezve kérdezem magamban,
Hogy nem szenvedtek-e hiányt?
Van-e, ki melegebben érez
Íy szenvedő család iránt?

Ha van, úgy áldja meg az Isten,
Forró imám éretem száll,
Hiszem, hogy innen a natárról
Áldásom bízton rátalál.

De — halál — ismét trombitálnak,
Parancs és vonulunk tovább,
Csócsóllak, édes feleségem,
E őltám a kis babát!

Falusi történet.

Irta: Zsoldos László.

Elkövetkezett a délután, beköszöntött az este, de a mi jó anyánk még mindig nem tért vissza hozzánk.

Szemben velünk, a tanítóék házában kigyuladt a karácsonyfa. Mi összedugtuk a fejünket és sirtunk.

Megszületett a Jézus is, — kiáltott, mert láttam az ajkáról, Mátyás — és elveszett az édesanyának!

Erre a beszédre megdöbbentem.

— Csitt, inntem az öcsémet, ne káromold az Istent! S rámutattam az apró Mária-szoborra, karján a kisded Jézussal, amely üvegúra alatt állott a fiókos szekrény tetején és mi reánk nézett.

Ettől azután Mátyás is elcsöndesedett és miután még rádobtam néhány hasabot a tüzre, és is bebújtam öcsém mellé a takaró alá s nem-olára miadketten elaludtunk.

Ejélt után két óráz — jól megigyezttem magamnak az idő — egyszerre csak arra riadok fel, hogy Mátyás, az én béna öcsém, keresztülvén magát raján és az ágy szélére ül. Aztán lassan leereszti a lábát a földre s az egészen közelben álló asztalra fogódzva, megáll a földön. Azon a lábán, amelyikre már hét hónap óta nem bírt rálépni.

Világszál volt a szobában. Anyám havasan,

diplomácia eljutott a maga küzdelmének legvégső fázisához, elvitatni tőle nem lehet, de nem is illik. És ha fentebb az európai diplomácia bizonyos kétes értékű népszerűségéről tettünk említést, a mi diplomáciánk ettől a kétes értéktől, legalább ebben az esetben, megtisztultan áll.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, március 30.

Fusth Gyula elnök az ülést 11 órakor megnyitja. A napirend mindössze két ponttal szűkebb. Az elnöki előterjesztések és irómányok bemutatása és a miniszterelnök válasza *Rakovszky* Béla tegnapi interpellációjára.

A múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése után az elnök előterjeszti azt az indítványát, hogy tekintettel a husvétii ünnepekre a Ház napolja el magát április hó 26-áig.

A Ház az előterjesztést elfogadja.

Batthyány Tivadar gróf a külpolitikai kérdések dolgában szólal fel és több kérdést intéz a miniszterelnökhöz. Bosznia és Hercegovina annexiójára, a Szerbiával való konfliktusra, az Ausztria és Magyarország és Törökország közötti megegyezés, a Szerbiával való gazdasági viszonyok és kereskedelmi szerződés Montegróra és a Németországgal való szövetséges állapotra kíván beszédében kiterjeszkedni.

Igen sajnálatos, hogy Törökországgal ellenséges viszonyba kerültünk, azonban épen olyan örömmel kell üdvözölnünk a békét, mely úgy Ausztria-Magyarországra, mint Törökországra nézve üdvös volt. A sajtó aránylag igen keveset említett Montegróról, pedig az a Montegró volt az, amely eltökélte, hogy arra kerül a sor Ausztria-Magyarország és Szerbia között. Az a Montegró területi kárpótlást kért. Kéri a miniszterelnököt, hogy tájékoztassa a Házat Montegró felől is, mert aggályai vannak, hogy olyan engedmények tétetnek majd Montegró számára, amelyek Ausztria-Magyarországra nézve kedvezőtlenek lesznek. Kéri a miniszterelnököt, hogy a montegrói kérdés felől is tájékoztassa a Házat. Kérdést intéz a miniszterelnökhöz, hogy Szerbiával való gazdasági viszonyok tekintetében hogy és miként állunk. El nem mulaszthatja, hogy meg ne emlékezzék Németországról, ki hű szövetséges voltát fényesen bebizonyította. (Hosszantartó

lelkis eljenzés és taps.) Megemlíti, hogy a Szerbiával addig meglévő gazdasági koncessziók tekintetében miképen leszünk azután. Felolvassa azokat a kérdéseket, amelyekre feleletet kíván. (Helyeslés.)

A miniszterelnök a békéről.

Wekerle miniszterelnök együttesen válaszol *Rakovszky* Béla multkori interpellációjára is. A legutóbbi napokban a külpolitikai helyzet békés irányban jelentékeny előhaladást tett. Az annexió által előidézett helyzetet két irányban kellett tisztázni. Először, hogy a hatalmak elismerjék tisztázott jogos helyzetünket Törökországgal, hogy a berlini szerződés 25-ik cikkének törlesztéséhez hozzájáruljanak, másodsor, hogy Szerbia leszereljen. Németország és Anglia munkálkodtak mindkét irányban, az elismerés megtörtént; Anglia által előterjesztett jegyzéket éppen ma adják át a hatalmak képviselői Szerbiának, tanácsolván, hogy nyilatkozatát tegye meg. — Hisze m, megteszi, de ha nem tenné teljesen szabad kezet nyerünk, érdekeinket megvédjük. (Élénk helyeslés.)

Szerbia nyilatkozatának tartalma ez: Elismeri, hogy az annexió ténye nem említette jogait, ezért a hatalmak határozatának a 25-ik cikkre vonatkozólag aláveti magát, másrészt fölhangy ellenkezésével és oly irányban módosítja politikáját, mely biztosítja a velünk való békés szomszédi egyetértést. Ennek megfelelőleg letegyverkezik, (Helyeslés.) dezarmirozza az önkéntes csapatokat, megakadályozza az irreguláris csapatoknak területén való képződését (Élénk helyeslés.)

Ezek elég messzemenő biztosítékok, azért mi jövőre is a békés viszonyt tartjuk fenn, annál inkább, mert sohase volt ellenséges politikánk. Szerbia függetlensége, territoriális, integritás és szabad fejlődése ellen. (Élénk helyeslés.)

Gazdasági kérdésekben, miután a vele kötött szerződést felbontatjuk, más alapon talán legtöbb kedvezmény alapján rendezzük viszonyt. Mivel pedig rendezett viszonyunk holnap már megszűnik, tárgyalások folynak ideiglenes rendezés iránt.

Ami Németország eljárását illeti, Németország kijelentette, hogy a berlini szerződés huszonötödik szakaszának aboleálásához hozzá-

járul, többi hatalmak is hozzájárultak, aboleálás formáserint legközelebb megtörténik. Törökországgal való viszonyunk legközelebb törvényhozásilag becikkelyeztetik (Élénk helyeslés.)

Politikánk sarkalatos alapelvét képezte és képezi, hogy nagy délszláv alakulások ellenünk létre ne jöhessenek. (Élénk helyeslés.) Ezt nemcsak kíván, hanem idebenn sem engedhetjük meg. (Taps.) Erre garanciát nyújt monarchiának fennálló és kétségtelenül jövőben is sértetlenül megóvando dualisztikus szervezete.

Hálás köszönettel emlékezem példás barátságrol és szövetségi viszonyról, melyet Németország minden fenntartás nélkül egész odaadással irántunk tanusított. (Eljenzés és taps.) Ez a szövetség nemcsak formáserinti, hanem népek érzelmeiben találja örömét.

Ezzel az ülés véget ért.

A belügyi helyzet. A külügyi helyzet tisztázásával most ismét a belügyi kérdések nyomulnak előtérbe. Az országgyűlés csaknem egész április hóban szünetelni fog. A kormány ezt az időt akarja felhasználni arra, hogy Ausztriával a bankkérdésben tárgyalásokat folytasson. Ha a kormánynak sikerül Ausztriával megegyeznie, úgy minden rendbe jön és akkor a koalíció még a paktum utolsó pontját, a választói reformot is el fogja intézni. Ha azonban Ausztria a kartellbankot nem fogadja el, akkor a válság teljes erővel fog kitörni. Ennek a válságnak első eredménye előreláthatólag nem a kormány lemondása lesz. Valószínűbb, hogy a kormány új választásokkal fog igyekezni többséget szerezni. A husvét utáni politikai kampány bizonyára élénknek ígérkezik.

A Friedjungügy. Friedjung leleplezései, amelyek abban foglaltatnak össze, hogy a magyar képviselőház tagjai szerb összeesküvőkkel voltak volna összeköttetésben, ma a függetlenségi és negyvennyolcas párt hivatalos lapja, a Budapest, erélyesen válaszol és kikel azon gyanu ellen, hogy a »magyar képviselők« alatt függetlenségiakat kell érteni. Végül azt követeli a cikk, hogy parlamenti bizottságot küldjenek ki az ügy megvizsgálására.

átítva, fagyva, a hidegtől szinte megdermedve állt kis odunk ajtajában és balkezevel magasra emelve az éjjeli lámpást, jobbával izgatottan mutatott — óh, láttam, hol kivörösödött, hol belesápadt az arca, kék szeme pedig ragyogott, mintha tüzet csiholnának belőle — Mátyásra.

Amultán néztem az öcsémre. Erősen belefogódzott az asztalba és lassan bátortalanul megindult mellette a sarka felé. Ott hevert a széken megboldogult apánknak egy vastag, farkós botja.

Anyánk félőrült tekintete követte minden mozdulatát.

— Mama! Mama! — kiáltotta az öcsém mert engem valami titokzatos ösztön már odaállított szemben vele a bot mellé és így láttam az ajkáról, hogy mit beszél — Anyám! Anyám!

A következő pillanatban én már a markába nyomtam neki a botot, ő pedig rátámaszkodva, levette a kezét az asztaltól, amelyre eddig nehezedett és — en tapsolni kezdtem örömben, — kicsit biccegvé, de már bátran és egészen biztos lépéssel megindult az ajtó felé.

Anyánk még mindig ott állt az éjjeli lámpával; de most birtelen mind a két karját kitérte a szobánk gerendázata felé, úgy hogy a kicsi lámpás egyszerűben fönt kalimpálódzott

a levegőben és (tátott szájjal lestem minden mozdulatát az ajkának) rajongó arccal sikoltotta:

— Tesz még Jézus csodát! Nem hiába voltam ma Besenyőn.

Többet nem hallottam, mert anyám mindkettőnköt megragadott az ingünk ujjánál fogva, aztán hármában térdepeltünk ott sokáig a fiókos szekrény előtt, amelynek tetejéről jóságosan pillantott le reánk Mária karján a kisdéd Jézussal.

*

Mátyás tudott járni és a következő őszön már újra beirathatták az iskolába. Én pedig mivel nem voltam az iskolába való, természetesen tovább is otthon maradtam. De jól megjegyeztem magamnak, amit anyám ajkáról láttam kiáltani azon a felejhetetlen karácsony éjszakáján:

— »Tesz még Jézus csodát!«

*

Végigolvastam a kéziratot és miközben visszakartam adni az öregnek kíváncsian kérdeztem tőle, minden egyes szótagot jól kibígyeztve az ajkammal:

— Hát az öccse a Mátyás? Nem veszi magához magát Hubelka bácsi? Hiszen együtt imádkoztak a Mária szobrocška előtt! És ő most tehetné.

A kis fehér mókus, mert csakugyan olyan volt a folytonos izgásával, mozgásával, derülten rázta a fejét és integetett melléje mindkét kezével, hogy:

— Bizony a Mátyás már hat év óta nem is ír neki. Pedig jó dolga van. Hanem az — nevetett a szemével — hanem az nem baj.

S mialatt (talán azért, hogy átmelegedjen, kissé a hidegben) szinte hozzám dörgölődött a markomban levő kéziratát fölé hajolva, elkezdte lázasan egymásra forgatni a teleirt lapokat, mindaddig, amíg csak meg nem találta az utolsó oldalt és azon rá nem bökött erre a mondatra, hogy:

— Tesz még Jézus csodát!

Ezt a mondatot aztán jól megböködte a keztyűs ujjával, míg a másik kezét ökölbe szorítva, nevetve veregette meg vele a tulajdon mellét, illetve a vékony őrszi kabátját, miközben hevesen és jökdévtelen rázta a kedves pofasszállásos őrsz fejét, mintha csak azt mondaná:

— Tesz még Jézus csodát, de velem nem tett! Velem nem!

És mintegy megijedve attól, hogy talán félre találom érteni ezt a néma kijelentését, hangos, rekedt kacagással rázogatta megint a fejét, amelyet azonban ugyancsak pirosra fűtt a fagyos szél —

— De ha Jézus nem tett is csodát velem, az nem baj.

Andrássy a bankkérdésről. Andrássy Gyula gróf belügyminiszter a Ház folyosóján kijelentette, hogy a bankkérdés április hóban el fog dőlni. A szünet alatt a bank ügyben olyan megállapodásokra kell jutni, amelyek az ügyet tisztázzák, mert a jelenlegi helyzet már tarthatatlan. A képviselőház husvétii vakációja tehát korántsem lesz olyan csendes, mint várni lehetett. A külügyi politikát, a háborus hangulatot belpolitikai csatározások váltják fel, lehet hogy mire ismét össze fog ülni a Ház, már utána lesznek a nagy ütközetnek, mert a szünet alatt mindent rendezni kell.

Béke.

Eddig a szerbek és a nagyhatalmak versenyeztek abban, hogyan tegyék próbára Magyarország és Ausztria türelmét. Ez a versenyzés bizony versenyfutás volt a háboru felé. Ma az ellenkező végletben vagyunk: a hatalmak is, a szerbek is azon versenyeznek, melyik tudja jobban kimutatni a béke iránti szeretetét. Az ember el sem képzei, hogy ezek a békétől áradó politikások vitték a válságot pár nap előtt is csaknem a véres háboruig. Csupa békeszeretet, csupa elismerés Magyarország és Ausztria iránt — és mindez annak köszönhető, hogy az üres fenyegetésektől nem ijedtünk meg, hanem készültünk a háborura. Háborura készültünk — és biztosítottuk a békét s győzelmet arattunk vérontás nélkül.

Táviratunk a következők:

A hatalmak közbenjárása.

Belgrád, március 30. A hatalmak már tegnapi jelzett gemarcheja ma délelőtt fog megtörténni. Ennek az akciónak politikai körökben nem nagy jelentőséget tulajdonítanak és nem is nagyon érdeklődnek iránta, mert az osztrák-magyar-szerb konfliktust elintéztnek tekintik. A lakosság közömbösen viselkedik.

S tompán, szinte lihegve mondta ki, miután abbahagyta a nevetést, ezt a néhány szót:

— Een . . . boldog! . . . Szegény . . . de . . . boldog! . . . Mmert . . . hiszem . . .

Nem beszélt többet, úgy látszik nagyon erős küzdelme lehetett a hangjával. Hanem ez után, hogy:

— M . . . mert . . . hiszen . . . — a fürge jobb kezét előbb a szívére tette, aztán pedig felemelte és keztyűs ujjával minhogor akkor már kint állottunk az utcán, felmutatott az égre.

Elegáns, fölpipezett dáma tölfögött el előttünk gyönyörű prém bundában a gépko-csiján és ahogyan Hubelka bácsi a menyboltozat felé mutatott nagy erőlködéssel (aminek valami különös, megrázó hatása volt reám) ismételve:

— Hiszem . . . — a fölpipezett dáma meglepődve kapta a fejét az ég felé, hogy ugyan vajjon mi lehet ott, amire az öreg úgy mutogat?

— Hiszem . . . — nyöszöregte ki jóformán fuldokló hangon az én süketnémám.

És ezzel az ő megrendíthetetlen hitével, amely még abban a szörnyű némaságban és ebben a vékony ősi kabátban is derülté, sőt boldoggá tudta tenni, — minek cifrázom a szót? — az én eltársult fejemnek is mindennél szebben megmagyarázta, hogy:

— Valóban, tesz még Jézus csodát.

(Vége.)

Belgrád, március 30. A nagyhatalmak képviselői ma délelőtt 11 órakor a jegyzéket Milovanovics miniszterelnöknek adták át.

Belgrád, március 30. A hatalmak belgrádi követi és pedig legelőször is az angol követ mindegyik külön ma délelőtt át fogják nyújtani Milovanovics szerb külügyminiszternek a közösen megállapított jegyzéket és kijelentik, hogy az összes hatalmak csatlakoznak Anglia lépéséhez. Anglia ki fogja jelenteni, hogy ez visszavonhatatlanul a legutolsó lépés arra, a legutolsó tanács és intelem arra, hogy Szerbia viszályát Ausztria-Magyarországgal békésen intézze el. A kormány erre a hatalmak azonos jegyzékét a válasz megadása végett a skupstina elé fogja terjeszteni. A skupstina erre vissza fogja venni január 12-iki határozatát, hogy a szerb kormány szerdán a hatalmak együttes jegyzékében felsorolt összes feltételeket teljesíthesse.

Fenyegetik a szerb királyt.

Berlin, március 30. A Lokalenzeiger jelenti Belgrádból: Politikai körökben nagy az elkeseredés Izvolszki ellen. A kormány egyre-másra kapja a fenyegető leveleket. Nemcsak a kormány tagjait, de a dinasztia is merénylettekkel fenyegetik.

Tisztelgnek a szerb katonák.

Zágráb, március 30. Egy itteni újság tudósítója Screbenicából azt a hírt közli, hogy a békekötés híre tegnap már megérkezett a határszélekre és nagy örömet keltett. A szerb járőrök hangos zsvívióval köszöntötték a magyar katonákat, akik a köszöntést katonai tisztelgessel, szóltanul viszonzták. A három esztendő-sők szabadságolását a jövő hó 1-én megkezdik.

A nagykövetek és az annexió.

Belgrád, március 30. A török nagykövet tegnap Novákovics előtt hivatalosan jelentette ki, hogy Törökország elismeri az annexiót. — Ugyancsak tegnap jelentették ki a német, orosz francia, angol és olasz nagykövetek is az annexió hivatalos elismerését. Ezután a nagykövetek az angol követségen értekezletet tartottak, mely egy félóráig tartott. Az értekezlet alatt a konak előtt hatalmas ember tömeg tüntetett.

Szerbia szerződésen kívüli állapota.

Belgrád, március 30. Forgách gróf a kormány felhívására modusvivendit hozott javaslata a kereskedelmi szerződés tárgyában. Ez azonban Szerbiának egyáltalán nem nyújt semmi kedvezményt, mert a tárgyalások az idő rövidsége miatt nem kezdetek meg. Április elsején tehát Szerbia szerződésen kívüli állapotba jut, mely csakis a tárgyalások befejeztével ér véget.

Az orosz békeakolító.

Berlin, március 30. Az orosz kormány Szerbiára úgy gyakorolt pressziót a béke érdekében, hogy kijelentette Szerbiának, miszerint az esetben ha meg nem hajol Oroszország tanácsa előtt és nem tesz le eddigi szándékáról úgy Oroszország Szerbiát ki fogja szolgáltatni a monarchiának. Oroszországot pedig eme lépésének megtételére Németország fenyegető levele kényszerítette.

A szerb trónválság.

Belgrád, március 30. Ma 14 szerb város előterjesztéssel élt a királyhoz. A városok kö-

vetelik, hogy Péter király hívja össze a nagy skupstinát mert a jelenlegi nem jogosított sem a király sem pedig a trónörökös lemondásának elfogadására.

A harmadik Körös-híd építése.

Helyszíni tárgyalás.

Amint az állatvásárokat Nagyvárad nyugoti szélére áthelyezték, nyilvánvalóvá lett, hogy a városnak gondoskodni kell az új vásárterek könnyebb megközelíthetése céljából egy új Körös-hidról s erre legalkalmasabbnak találták Széles-utca végét, ahol közvetlen az állatvásárterekhez jutna a forgalom.

Az új hid által az állatvásári forgalom teljesen elkerülve a város belterületétől, mert a biharpüspöki utról jövő vásárosok az új hidon jutnának közvetlenül a piacra s legfeljebb az áruvásárra jövők kerülnének a Fő- és Szaroveszky-utcára, sőt még ha az egész vidéki forgalom ez irányból az új hidra tereltetnének, még akkor sem jutnának a vidékiek nagy kerülővel a Nagypiac-térre.

Nagyvárad városa előzőleg úgy akarta a 3-ik hid kérdését megoldani, hogy a Szent-László-hidat szereli le és viszi át Széles-utcahoz s a Szent László- és Bémer-tér közé csinosabb új hidat épít. De ezt a kérdést nem tudták a technikusok kellőleg megoldani. A különben is drága pénzért csak olyan széles-ségű s alig valamivel csinosabb hidat kaptunk volna a Szent László-térhez.

Ilyen körülmények között arra a helyes álláspontra helyezkedett a város törvényhatósága, hogy egészen önállóan, a Szent László-téri hidtól függetlenül építi ki a 3-ik vashidat. Két terv volt: egy nyillású vashidra és három nyillású vasbetonhidra. A vashid közel 300.000 koronába, a vasbetonhid pedig mintegy 200.000 koronába kerülne.

Az építendő hid helyszíni tárgyalását tegnap tartották, a miniszteri kiküldöttek jelenlétében.

A tárgyalást a kereskedelmi miniszter kiküldötte: *Ellett Ákos* miniszteri tanácsos vezette s jelen voltak: a földmivelésügyi miniszterium képviselőjében *Nagy Sándor* kulturmérnök, a hadtestparancsnokság részéről *Börzsönyi József* tüzérkapitány; Nagyvárad város képviselőjében *Bordé Ferencz* főjegyző, dr *Thury László* v. főügyész, *Gerő Armin* r. főkapitány és *Kőszeghy József* v. főmérnök; a városi villamos vasut társaság részéről *Szamazsenka Ernő* vezérigazgató és *Erdélyi Vincze* főmérnök.

A bizottság először a helyszínére ment, ahol megállapították a hid helyét, majd a város-házán tekintették meg a terveket. A bizottság a két terv közül a három nyillású vasbetonhid tervét fogadta el a kivitelre. A tervek ellen senki nem emelt kifogást, csupán a tárgyalást vezető miniszteri tanácsos tett némi észrevételeket a feljárók elhelyezésére nézve, a hadtestparancsnokság képviselője pedig kérte, hogy egy a jegyzőkönyv másolatát, mint a tervek másolatát küldje meg a város a hadügyminiszteriumnak.

A tárgyalásról felvett jegyzőkönyveket a tervvel együtt felküldik a kereskedelmi miniszterhez, hogy az építési engedélyt adja meg.

A vasbeton hid terveinek elfogadásával a város mintegy 100.000 korona megtakarítást ér el, mert körülbelül ennyivel kerül kevesebbe a vasbeton hid, mint a vashid.

Az egész dologban az a legmeglepőbb, hogy a tárgyalást vezető miniszteri tanácsos akként nyilatkozott, hogy körülbelül két év alatt lesz kész az új hid. A város közönsége pedig azt óhajtja, hogy minél előbb elkészülne ez a fontos forgalmi mű.

UJDONSÁGOK.

Tájékoztató.

Március 31. A színhelyi bizottság ülése d. u. 6 órakor.

Ápr. 1. A kath. kör böjti estéje d. u. 6 órakor a jogakadémia.

Április 3. Geyer Stef. hangversenye a Csarnokban.

Ápr. 15. A kath. kör hangversenye d. u. 6 órakor a főgymnáziumban.

Április 18. A Bihar megyei Képzőiskolai Egyesület Magyarulása d. u. 11 órakor.

* **A Kath. Kör böjti estéje.** Csütörtökön harmadik böjti estélyét tartja a Kath. Kör, melynek változatos és érdekes műsora az eddigiekhez hasonló fényes sikerről kezeskedik. *Sebestha* Ottokárné urnő zongorajátéka nyitja meg az estélyt, majd *Gedeon* Rezső főgimnáziumi tanár, lapunk ismert nevű munkatársa tart alkalmi előadást. Utána ismét művészeti szám következik: *Nagy* Farkasné urnő éneket *Sebestha* Ottokárné urnő zongorakísérete mellett. Befejezi az estélyt *Kürti* István zenetanár gondokajátéka. Az estélyt a kir. kath. jogakadémia dísztermében tartják meg; kezdete pontban 6 órakor.

* **Egy főúri hölgy ajándéka.** Az élesdi római katolikus templomot ismét szép ajándékban részesítette a templom kegyurának gróf *Bethlen* Aladárnak neje, csillagkeresztes hölgy. A bitubuzgalmáról és jótéteményeiről ösmert áldott lelkű grófné egy remek nehéz selyem mésemondó ruhát ajándékozott a templom részére. A nemes lelkű adományért ez uton is köszönetet mond az élesdi egyház plébánosa.

* **Rimler Lajos temetése.** Tegnap nagy részvét mellett ment végbe Gyulán néhai *Rimler* Lajosnak, a gróf *Wenckheim* Frigyes mosonymegyei uradalmi igazgatójának temetése. A végtszességétől Gyula város intelligens közönsége tömegesen volt jelen. *Rimler* Károly Nagyvárad város polgármestere, akinek az elhunyt nagybátyja volt, szintén résztvett a temetésen. A polgármester még tegnap este visszaérkezett Nagyváradra.

* **Megjutalmazott tanító Mészáros József** bélfenyéri róm. kath. kántortanító Bihar megyei Népnevelési Egyesülete megbízásából tanfolyamot végzett a tisztán magyarajku Bélfenyér község analfabétáival, kik közül 15-en *Vasady* Lajos kir. tanfelügyelő jelenlétében az írás, olvasás és számolás elemeiben sikeres vizsgálatot tettek s erről bizonyítványt is nyertek. Mészáros József tanító az eredményes és hazafias munkálkodásért 100 korona jutalomban részesült a Népnevelési Egyesülettől.

* **Halálozás.** Részvétellel értesülünk, hogy Nagyvárad társadalmának egy ismert uriaszónya, *Gaszner* Károly káptalani uradalmi intéző felesége szül. *Kugler* Mariska tegnap d. u. fél 3 órakor, hosszas és kínos szenvedés és az utolsó szentségek felvétele után jobblétre szenderült. Férjén kívül két kis árva és kiterjedt rokonság gyászolja a szerető feleséget, anyát, nővért és rokont. Harmadfél évvel ezelőt mutatkozott nála a tudóbaj tünete, délvidékre, tengerpartra küldtek, mástól évet töltött a wiessewaldi szanatóriumban, honnét a mult őszön tért vissza, de a tudomány nem segíthetett rajta. Szemvédeléséről tegnap délután váltotta meg és szólította magához a Mindenható. Hűt. tetemét a Kossuth utcai *Kugler*-házból ogják holnap csütörtökön reggel fél 9 órakor

beszentelni s a Szent László-templomban tartandó requiem után az újvárosi központi temetőben örök nyugalomra helyezni. A család a következő gyászjelentést adta ki a halálesetről:

A benső fájdalom lesújtó érzetével tudjuk, hogy a hön szeretett jó feleség, édes jó anyánk, gyermekünk, testvérünk, sógornőnk és rokonunk *Gaszner* Károlyné szül. *Kugler* Mária boldog házasságának 10-ik, életének 33-ik évében a haldoklók szentségeinek ájtatos felvétele után f. hó 30-án d. u. 3 órakor hosszú szenvedés után az Urban csendesen elhunyt. A boldogultnak földi maradványai a róm. kath. egyház szertartásai szerint április 1-én, csütörtökön délelőtt reggel háromnegyed 9 órakor fogtak a Kossuth utcai *Kugler* háznál beszenteltetni s az újvárosi parochiális templomban 9 órakor tartandó gyászistentisztelet után a nagyvárad központi temetőben örök nyugalomra tételni. Mely végtszességételre az elhunyt rokonai, barátai és ösmerősei tisztelettel meghívotnak.

* **Magyarellenes tanító.** Kapitán János marciházai tanító 1906-ban népgyűlést hívott össze a község piacára. A népgyűlésen a tanító erősen kikelt a magyar állami iskola ellen és igazta a lakosságot az iskola felállítására ellen. A főszolgabíró a tanítót az igazítás miatt 1 napi elzárásra és 10 korona pénzbüntetésre ítélte. A tanító felebbezett az ítélet ellen és a miniszter tegnap küldte meg végleges döntését az ügyben. A miniszter a tanítóra vonatkozó részét az ítéletnek helybenhagyta ellenben elrendelte, hogy a községi bírót azonnal függesszék fel állásától, amiért megengedte a népgyűlés megtartását.

* **A gázgyár felebbezése.** A villamosvilágítás berendezésével Nagyvárad városa és a gázgyár között a közvilágításra vonatkozólag kötött szerződés megszűnt, de a magánvilágításra továbbra is fennmaradt a gázgyár joga. A város azonban azt követeli, hogy a gázgyár minden esetben jelentse be, ha valahol a gázcsövek javítása vagy más célból az utcai burkolatot felbontja s a városi tanács utasította a rendőrkapitányi hivatalt, hogy a bejelentés nélkül eszközölt burkolat felbontásokért indítsa meg az eljárást a gázgyár ellen. A tanács ezen határozata ellen a gázgyár felebbezést adott be, amelyben hivatkozik a szerződésre, amely szerint joga van a magánvilágítással összefüggő bármely utcai burkolat felbontására, anélkül, hogy ezt bejelenteni tartoznék.

* **Tönkrejutott kisgazdák.** A *Berettyó-szentmártoni* határban lévő *Bocs* pusztá felett 1906-ban megütötték az árverelő dobát. A birtok közel egy millió korona értékű volt. A szomszédos *furtai* kisgazdáknál ekkor megjelent a *kisvárdai takarékpénztár* megbízottja *Bossányi* Vilmos és rábirta őket, hogy vegyék meg a nagykiterjedésű földet. A pénztárat megbízottja megígérte a kisgazdáknak, hogy a *kisvárdai takarékpénztár* jutányosan ad a vásárláshoz pénzt. Ez a jutányosság abban nyilvánult volna meg, hogy a gazdák 25 százalékos törlesztésre kaptak volna pénzt. A földet holdanként 660 koronáért kellett volna a kisgazdáknak megkapniok. A gazdák örültek a jó vételnek és *Bossányi* Vilmosnak fáradsága és költségei fejében holdanként 70 koronát ígértek. A föld a kisgazdáknak lett a tulajdonuk. Az 1907—1908. év azonban nem hozott jó termést és a gazdák a 25 százalékot nem tudták fizetni. A *kisvárdai takarékpénztár* ekkor lerázta magáról a földvásárlókat és a hielt a *Nagyvárad* *Leszámitoló banktól* eszközölte ki a *furtaiak*nak. A pénztárat tulajdonképpen *Bossányi* Vilmos végezte meg pedig úgy, hogy erről a *furtaiak* nem tudtak. *Bossányi* ugyanis este ment hozzájuk és azzal az ürüggyel, hogy sok dolga van, anélkül, hogy megmagyarázta volna

nekik az ügyet, aláíratta őket bizonyos kötelezvényeknek, melynek alapján a 660 koronás föld 900 koronáért jutott a kisgazdák birtokába. Ettől eltekintve azonban a kötelezvényekben még olyan súlyos feltételek is voltak, melyek a kisgazdák végmulását jelentették és nemcsak a megvásárolt birtok jövedelmét emésztették fel, hanem az önekik már megvolt birtokuk jövedelmét is úgy, hogy megélhetésük is veszélyben forgott. A kisgazdák orvoslásért a földmivelésügyi miniszterhez fordultak és kérték, nyujtson nekik államkölcsönt a megvásárolt föld kifizetéséhez. A földmivelésügyi miniszter megvizsgáltatta az ügyet, azonban úgy találta, hogy a kisgazdák is hibásak voltak és így állami támogatást nem nyujthatott, azonban per esetén ingyenes jogvédelemről gondoskodott. A kisgazdák ennek alapján most fogják megindítani a pert a pénzügynök ellen, amiért az őket a tönk szélére juttatta. A miniszteri leirat tegnap érkezett le *Glac* Antal főispánhoz.

* **Életunt kondás.** Zsákai tudósítónktól vesszük, hogy az ottani uradalom kondása *Moga* György 56 éves ember a napokban miért, miért nem, oka ismeretlen, a padlason saját disznóhajtó ostorával felakasztotta magát. Természetesen, mire észrevették és az orvost hívták, ez csak a halált konstatálhatta. Vizsgálatot az iránt, hogy vajjon nem erőszakosan került-e a magasba, megejtették, de a körülmények mind arra mutatnak, hogy öngyilkosság forog fenn, a hatóság a temetésre az engedélyt megadta.

* **Az élesdi gyorsvonat.** Élesd község lakossága kérelemmel járult a kereskedelmi miniszterhez, hogy engedje meg, miszerint az élesdi állomáson minden gyorsvonat megálljon. A kereskedelmi miniszter a kérelmet nem teljesítette, mert már az 504-es számú gyorsvonat eddig is megáll ott és a többi gyorsvonat megállása csak az eddig közlekedő személyvonatok forgalmának csökkentésére szolgálna anélkül, hogy ez által a tulajdonképeni forgalom növekednék.

* **A választók összeírása.** Nagyvárad város *Váralja*, *Velence*, *Csillagváros* városrész országgyűlési képviselő választók névjegyzékének kiigazításával megbízott küldöttségi elnök bejelentette, hogy nevezett város részekre 1909. évre érvényes képviselő választók névjegyzékének a kiigazítását az összeíró küldöttség folyó évi április hó 1-én csütörtök d. u. 3 órakor a város székháza adóhivatali helyiségében 26 sz. megkezdí és a kiigazítást a munkát befejezéséig hivatalos órákban mindennap folytatni fogja. Erről Nagyvárad város *Váralja*, *Velence* és *Csillagv.* városrész választó polgárait azzal értesitem, hogy az 1874. évi XXXIII. t. c. 30 §-a értelmében az összeíró küldöttség előtt a tenebb jelzett idő alatt választói joguk igazolása véget személyesen megjelenhetnek. Nagyvárad, 1909. évi március hó 27-én. *Rimler* Károly polgármester, mint a központi választmány elnöke.

* **A Fekete Sas nagytermének megnyitása.** A Fekete Sas nagytermével a napokban lezárnak kész a munkások. A jövő héten már olyan állapotban lesz a hatalmas nagyterem, hogy meg lehet tartani az ünnepélyes megnyitást. A palota tulajdonosai *Adorján* és *Karländer* a terem megnyitását a lehető legünnepélyesebben akarják megtartani. Az ünnepély arányait a tulajdonosok úgy találták legimpozánsabbnak, ha azt jótékony célra fogják rendezni. A tulajdonosok tegnap a terem megnyitását *Glac* Antal főispánnak ajánlották fel. *Glac* Antal főispán megköszönte a tulajdonosok áldozatkészségét és elfogadta azt. A főispán a megnyitást valóban olyan keretek között fogja rendezni, hogy az fölül fogja mulni az összes eddigi nagyarányu mulatságokat. — A megnyitás nagyarányu bál kíséretében lesz megtartva és pedig tizenegy nagyvárad egyület javára. A főispán már a tegnapi nap folyamán

felkérte a tizenegy egyesület elnökségét, hogy küldjön ki tagjai sorából egy öt tagu bizottságot, mely egyszersmint a rendezőségnek is tagja lesz, hogy az ünnepély módosításait tárgyalják meg. Az így kiküldött bizottságok Glac Antal főispán elnöke alatt április hó 5-én a városházán értekezletet fognak tartani. A nagyszabású ünnepély oly nagy sikernek néz elébe, hogy olyan még Nagyváradon alig volt. A megnyitás husvét után lesz, amikor már semmiféle akadály nem lesz a mulatság megtartására.

* **Tíz éves találkozó.** Felkérjük mindazokat, kik a nagyváradai premontrai főgimnáziumban az 1898—1899. iskolai évben érettségi vizsgálatot tettek, valamint azokat is, kik velünk az 1891—1892. iskolai évtől az érettségi esztendejéig több éven át iskoláztak, s volt iskolatársainkkal találkozni óhajtanak, hogy lakóhelyük címét a lehető legrövidebb idő alatt velünk közölni sziveskedjenek. Nagyvárad, március 30. Dr. *Berkovits* René. *Kráczy* Kálmán.

* **Fifkus paraszt.** Korba Péter kisjenői lakos bodorka szénát adott el tegnap a nagyvásártéren ifj. Szatmári János fugyi i lakosnak. A szénavásár mázsá szerinti súlyra ment. Mikor azután a vevő átakarta venni a szénát, kistült, hogy a széna csupa víz és így legalább 3 mázsával többet nyom. Korba, akit a szénapiac közönsége megakart lincselni, beismerte, hogy othon mikor a szénát felrakta, minden sor szénára egy kanta vizet öntött, hogy így súlyosabb legyen. Csalás miatt megindították ellene az eljárást.

* **Pusztító földrengések Perzsiában.** Szentpétervárról táviratozzák: Csak most érkezett ide jelentés arról a borzasztó erők földrengéséről, amely csaknem egy hónapig kereszttől dühöngött Perzsiában. A katasztrófa méretei, bármilyen nagyok is azok, nem közelítik meg a messinai pusztulást, de annál riasztóbb és elrémítőbb, mert a perzsiái nyomorultaknak senki sem siet segítségére és *tiszta ember* hullája fekszik temetetlenül a falvak törmelékében. A földrengés megszakításokkal január 23-tól február 13-ig tartott. Ezen közben Burndshir és Ispahan között tönkrement valami huszonnyolc nagyobb telepítvény és elpusztult *ötvennyolc város*, amelynek lakói közül 1703 férfi hiányzik. A halott asszonyok és gyermekek számát közelről sem lehet megállapítani. Nikolszky teheráni olasz konzul hiteles jelentések alapján megdöbbentő képet rajzol a pusztulás borzalmairól. Azt mondja, hogy falvak szerte temetetlenül hevernek a hullák, az erős napfény alatt rothadás indult meg a halotti szervezetekben és a levegő pestises miazmával teli. Félt, hogy a pusztulás után még nagyobb istencsapás látogatja meg Perzsiát és ez a pestis. A hatóságok semmit sem tesznek, különben is az állampénztár teljesen üres. Jótékony intézetet a perzsák biriből sem ismernek és így a szegény emberek teljesen a maguk tehetetlen nyomorúságukra vannak utalva.

* **Játék a fegyverrel.** *Tipanucz* János napszámot, mikor tegnapelőtt este hazafelé ment, a velencei Templom-téren Grósz Menyhért kereskedő inas egy forgópisztollyal meglötte véletlenül. Szerencsére a 6 milliméteres flobor pisztoly söréttel volt töltve és az apró szemű sörét nem okozott sérülést. A rendőrség elkobozta a pisztolyt és Grósz ellen eljárást tett folyamatba.

* **Az osztályorsjáték húzása.** Az osztályorsjáték tegnapi húzásán a következő nagyobb nyeremények lettek kihúzva:

50.000 koronát nyert: 31753.
30.000 koronát nyert: 95312.
10.000 koronát nyert: 48674.
5000 koronát nyertek: 504 11562 47265 110409
2000 koronát nyertek: 580 6681 15017 17430 18997 20501 22015 25539 26078 33925 44934 64263 69129 70270 71006 72020 80705

90870 99636 102475 107663 112850 117422 118166

1000 koronát nyertek: 806 1527 2158 2520 3003 3986 6318 8637 10195 15831 17393 18961 19699 22068 26377 26834 28798 29718 29745 29978 20725 31806 38300 39486 39994 43370 44522 46496 49508 52247 52968 56370 28052.

A többi kihuzott számok 500 és 200 koronát nyertek.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Szerda: Troubadour, az olasz operatársulat fellépte.

Csütörtök: Boccacío.

Péntek Erdészleány.

Szombat: Heidelbergi diákélet, Molnár Margit vendégtellépte.

Vasárnap délután: Dollárkirálynő, este: Hivatalnok urak, Földes Imre nagysikerű új-donsága.

Traviata.

Az olasz operisták második fellépése siker dolgában messze felülmulta az elsőt. A legnagyobb dicséret illeti *Pieroni* kisasszonyt, aki nek bájos, finom, tiszta és könnyed hangja éppen Violetta szerepéhez illik. Az első felvonásbeli koloratur áriát csodálatos szépen énekelte, a legmagasabb hangokat játszi könnyűséggel vette s egy magas es-szel is megtoldta. Énekébe azonfelül annyi melegséget tudott önteni, hogy mindenkit a legnagyobb mértékben elragadott. *Ferrari* is szebben énekelt mint tegnap, de ma is kihagyta szerepének nehezebb részeit. *Ercolani* zengzetes baritonja színes, meleg és könnyed éneke nagyon szépen érvényesült *Germond* szerepében.

Az énekkar a harmadik felvonás finálját dicséretes pontossággal énekelte. Külön dicséret illeti a zenekart s főleg *Várad* karmestert, ki nek emberfeletti munkájába került a zenekart úgy vezetni, mint az énekeseknek énekelni tetszett. Ma is, mint tegnap számtalanszor ugrottak nemcsak egy-két taktust, de egész jelenetet is, így a második felvonásban többször a karmester és a zenekar lélekjelenlétén és éber figyelmén mult, hogy az fel nem fordult. A zenekar szóló részei is igen jól sikerültek, külön ki kell emelnünk a klarinétost szépen előadott hatásos szólójáért. A laikus hallgató nem tudja, mily nehéz a szokatlan modorban és tempóban, sokszor teljesen önkényesen éneklő énekes egy próba után kísérsni, azért tartottuk szükségesnek a karmester és zenekar munkáját külön is méltatni.

Dr. K. J.

Erdészleány. Pénteken este az eddig mindig telt házat vonzó Erdészleány kerül műsorra. A kedves, bájos operettet bizonyára most is rokonszenvesen fogadja a közönség és bő alkalmat nyújt a színésznek az alakításhoz. Az öreg Roth bácsinak olyan megrzó a tragikum a mindenkor szelid humoru ember egy nagy jelenetben átalakul az összerokadt, a törbe csalt, a kivégzett emberré. E szerep népszerű meleg színei, a megrendítő összeomlás mélységes hatást tesznek a közönségre Földes Imre ereje s nagy rutinja, alakjainak ügyes, sokszor kiszámított, ravasz elhelyezése és mozgatása jelentős sikert biztosít a tehetséges erősen fejlődő drámairó ez új daradjának. A vasárnapi bemutató iránt értheő érdeklődéssel viseltetik a nagyváradai közönség.

Troubadour. Az olasz opera énekesek már az első estén teljesen meghódították a nagyváradai műértő közönséget és az operák kedvelői ritka műélvezetben részesülve, lelkesen ünnepelték az olasz művészeket mindkét szereplésük alkalmával. Ma, a harmadik fellépésük a Troubadour operában lesz, Verdi e nagyszabású operája gyönyörű helyzeteket kínál, ahol a nagy énekművészek jelességüket ragyogtathatják. A Troubadourban Luna gróf szerepében Eurico Ercolani lép föl, Leonora szerepében Elsa Borghi énekel. A társaság ez utóbbi tagját a nagyváradai közönség még nem ismeri s így újabb meglepetés vár a közönségre e művész felléptével. Végül Ferrari D'Aalbarestó, a rokonszenves társulat művész igazgatója Maurico szejepében lép fel. Az érdeklődés fokozásával e napra maradt az olasz operaénekesek legvonzóbb, legérdekesebb fellépése, melyet azzal is ünnepiessé tesznek, hogy ez alkalommal elbucsznak a nagyváradai közönségtől, mely oly meleg fogadtatásban részesítette őket. A ma esti előadás is bérletszűnetben és rendes helyárrakkal megy.

IRODALOM.

☒ **Szövetségi Értesítő.** Rendkívül praktikus folyóiratot ad ki az Országos Katolikus Szövetség a fenti címen. A Szövetségi Értesítő mint címe is mutatja, az Országos Katolikus Szövetség hivatalos lapja, de eltérőleg a hivatalos lapok rendes szürke tartalmától, érdekességével nélkülözhetetlenek bizonyul minden katolikus egyesület részére. A most megjelent 1909 évi I. füzetben cikkeket olvasunk a pornográfia elleni küzdelemről, a szövetségi mozgalmak terjedéséről, a képvétítésről, a gépszövetkezetekről, közli a füzet dr. *Takács* Menyhért beszédjét a kereszténységnek a római kultúra fölött aratott diadaláról, közöl egy kedvesen megírt vigiátéket Szurok ur szerencsésejé címmel. Apróbb közleményei is mind praktikusak, érdekesek. A folyóirat előfizetési ára egy évre 10 korona.

Z E N E.

Geyer Stefi hangversenye. Mint a mult hetekben előre már leközlöttük *Geyer* Stefi április 3-án azaz e hét szombatján fogja hegedű-hangversenyét megtartani a Kereskedelmi Csarnok nagy termében.

A hangverseny műsora a következő:

1. Goldmark: Hegedűversenye.
2. a) Tschaikovsky: Chanson sans paroles. b) Schütt: Etude mignonne. (Előadja Dienzl Oszkar ur)
3. Wieniawsky: Airs russes.
4. a) D'Ambrosio: Cansonetta. b) Saxlehner: Valse. c) Sarasate: Zapateado.
5. Szeghő: Magyar rapsodia.
6. Hubay: Csárdajelenetek (II. szám).

Jegyek kaphatók *Vidor* Manó könyvkereskedésében.

EGYESÜLETEK.

☐ **Az építőiparosok gyűlése.** A nagyváradai építőiparosok szövetségének végrehajtó bizottsága s a szövetség kebelébe tartozó építészek, kőműves, ács, szobafestő és mázólmesterek ma — szerdán — este 6 órakor gyűlést tartanak, A gyűlésre a felsorolt szövetségi tagokat ez uton is meghívja *Sztarill* Ferenc elnök.

TANÜGY.

△ Apponyi az ifjúság testedzése érdekében. Apponyi Albert gróf kultusz-miniszter a következő rendeletet küldte az összes közép iskolákhoz: »Egy országnak erőssége nemcsak polgárainak szellemi képzettségében, avagy azok gazdasági erejében és anyagi jólétében rejlik, hanem a honpolgárok fizikai erejében, ügyességében és egészségében is, mert hiszen a szellemi kincsekön kívül főleg ezek azok a fizikai tényezők, amelyek fentartják, védik és fejlesztik az államot. A magyar nép nemzeti életének bölcs ókora óta, a századok külső-belső veszedelmei megmutatták, hogy a honpolgárok állami alkalmosságán kívül a vitézség, bátorság és erő mily fontos tényezők. A kulturállamok kormányai és a társadalmi vezetők tudatában vannak ennek s mindenképpen arra törekednek, hogy a honpolgárokat a modern hadadás mai korszakában edzetté, életképessé és tetterőssé tegyék. Ujabb hazánkban is kellő gondozásban részesül az ifjúság testi nevelése, mert a rendszeres testnevelés a fizikai fejlődésén kívül jellemző hatásánál fogva is fontos ifjainkra nézve. Nevezetesen becses lelki tulajdonságoknak, figyelemnek, önértetnek, nyílt és őszinte jellemnek, bátorságnak stb. kifejlődését segíti elő. Különös gondot és figyelmet érdemel a középfokú tanuló ifjúság, amelyből az ország intelligenciája kikerül s amelynek a legkevesebb alkalma van szervezetének egységes fejlesztésére. Ezért, hogy az ifjúságnak a testnevelését ébren tartsam s hogy a tanuló ifjúságnak lelki és testi legszebb tulajdonságai kifejtésére tett serkentő nemcsak versengéssel is alkalmat adjak, elhatároztam, hogy hazánk középfokú tanuló ifjúságát f. évi május hó 22. és 23-ik napjain országos tornaversenyre hívjam össze hazánk fővárosába. Azt hisszük, hogy egyhamar ennél nem lehetett volna üdvösebb rendeletet kiadni a miniszternek, mert hogy mennyire szüksége van az ifju nemzedéknek a rendszeres testedzésre és hogy ez mennyire hiányzik nálunk, azt sajnos igazolják az évről-évre hanyatló sorozási statisztikák.

TÁVIRATOK.

Püspöki konferencia.

Budapest, március 30. Mint értesülünk a püspöki kar ma délután konferenciát tart a hercegprímás budavári palotájában. A mai ülés folytatja a nemrégiben tartott konferenciáról fennmaradt tárgyak megvitatását.

KÖZGAZDASÁG.

== Sociológiai tanfolyam. A »Magyar Gazda Szövetség« által Budapesten — Köztelkek — (IX. Üllői-ut 25) folyó hó utolsó s a jövő hó első napjaiban a tanító és tanítónőképző intézeti tanárok, valamint a gazdasági szaktanárok részére szociáliskurzus rendeztetik.

A tanfolyamon városunkból dr. Mikulás György gör. kath. szeminárium aligazgató, Horváth István római kath. tanítóképző tanár és Pósfay Sándor m. kir. gazdasági szaktanár vesznek részt.

A jelzett irányú tanfolyamon az előadások naponként d. e. 9-től déli 12 óráig tartanak.

Az előadások dacára a tanfolyam rövid voltának, a lehető legváltozatosabb szociálpedagógiai témákat ölelik fel s előadóként közéletünk előkelőségei szerepelnek.

A tanfolyamon előadásokat tartanak: Gaal Jenő főrendiházi tag; Gieswein Sándor, dr. Baross János, Bernáth István, Buday Barna, országgyűlési képviselők; Földes Béla, min. tanácsos, dr. Cettler J. nő min. fogalmazó, dr. Rényi József műegyetemi tanár, Veszely Ödön főreáliskolai és dr. Molnár Ödön főgymnáziumi igazgatók. Dr. Jancsó Benedek a »Közoktatási Tanács« előadója; Sebestyén Gyula kir. tan. az állami tanító és tanítónőképzőintézetek szaktelgyelzője; Meskó Pál a »Magyar Gazda Szövetség« titkára és Geöcze Sándor tanítónőképző int. igazgató.

A tanfolyam délutánjai az elméleti okulás gyakorlati kiegészítésére fognak felhasználítani s tervbe van véve a »Mezőgazdasági és Társadalmi Múzeumok«, az »Orsz. Központi Hitel-szövetkezeti berendezése, a »Hangya« tárházai a »Magyar Mezőgazdák Magtisztító és Anyagáru telepei«; a »Kőbányai Szövetkezeti és Sertéshizláló Telep«, a »Budafoki Borászati Tanfolyam« és egyéb szövetkezeti és szociális intézmények megtekintése.

A tanfolyam márc. hó 29-én kezdődött és ápril hó 3-án ér véget.

A gabonatözsde határidői.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, márc. 23		
Buza május	50 kilogrammonként	11.60
Buza okt. —	— — —	10.38
Rozs okt. —	— — —	8.96
Zab májusra	— — —	—
Zab okt. —	— — —	7.04
Tengeri máj. 1908.	— — —	6.85
Tengeri jul.	— — —	6.69

Ertéktözsde.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, márc. 23		
Osztárk hitelrészvény	— — —	631.25
Magyar hitelrészvény	— — —	748.—
Leszámitoló bank	— — —	743.75
Rimamurányi	— — —	561.50
Osztárk-m. államvasuti részv.	— — —	692.25
Közuti vasut	— — —	552.—
Városi villamos vasut	— — —	289.—

Hivatalos árfolyamok

A budapesti áru- és értéktözsde 1909. márc. 23

Magyar arany járadék 4 száz.	— — —	111.50
Magyar koronajáradék 4 száz.	— — —	93.25
Magyar koronajáradék	— — —	82.75
Magyar földteherment. kötvény k. sz.	— — —	240.—
Horvát-szlavon földteherment. kötvény	— — —	95.50
Magyar nyerevény sorsjegy köleson	— — —	93.50
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy köleson	— — —	94.50
Osztárk járadék papirban	— — —	186.—
Osztárk járadék ezüstben	— — —	145.—
Osztárk járadék aranyban	— — —	97.25
Osztárk korona járadék	— — —	99.—
1860. oszt. államsorsjegyek	— — —	118.50
Osztárk magyar bankrészvény	— — —	197.50
Magyar hitelbank-részvény	— — —	150.25
Osztárk hitelbank-részvény	— — —	730.—
Magyar hitelrészvény	— — —	748.—
London vista	— — —	631.50
Páris vista	— — —	689.50
20 márkás arany	— — —	23.51
20 frankos (Napoleon) —	— — —	19.02
Német birodalmi márka	— — —	117.96

REGÉNYCSARNOK.

FALUSI TÖRTÉNET.

VIG REGÉNY.

Írta: **Faragó Béla.**

(Folytatás.)

19

— Hogy is hívják? pajtás, kérdé távozta a patikáriust. Ha levelet akarnék írni...

— Táltos Tihámér, nagybátyám a nyelved rektor. ha keresztül mennél, üdvözlöd.

Szádelői Barnabás barátunknak új eszméje támadt. Nyelved, Nyelved! ott lakik az ő szeretett nagybátyja Ünnepély Parázs Manó. Meg kellene trefálni az öreg urat. Hát ha a hercegnek násznagya lehetne...?

Utközben lelki turdalások vették elő, hova lehetett a szegény Ilona?...

A pandur egy kicsit bepálinkozott. Nagykot bóbiskolt az első ülésen. A kocsis azon ábrándozott a mennyiben paraszt embernek gyalogjáró esze ábrándozhatik, hogy forspontban hurcolja-e ő most ezt az urat s ha forspontban hurcolja, lesz-e ostorpenz; vagy fuvarban s ha fuvarba, mit kérjen? Elhatározta magában, hogy azt a mit az ur ad, s akármennyit ad, még egy forintot kisorsól. Mennyit tagad el ebből a pénzből a feleségének? A városban igyék-e bort? vagy a tojtott Kappan zsidónál fizesse ki a tartozását és újra hitelbe igyék. Mind ezek a tételek olyan széleskörű megfontolásra vezettek, hogy esztendő ilyenkor alkalmasak az okoskodás folytatására.

Háboríthatatlanul felelt Szádelői Barnabás a lelkiismerének és ő is ábrándozott...

Életében először volt elfogult. Sok könyvelméséget követett el, annyit, hogy Stanci néneje maga elé nem eresztette, mondván: nem akarom látni azt a perhajder fattyut, aki olyan gézengúz, hogy ha a huncutságból állítanak ki a virilistákat, ő lenne az országban az első virilista...

Mi lehet ez...?

Mikor Ilona neve jut eszébe, mikor a szegény leány sorsa lelkiismeretében elégtételt kért kopogtat, úgy elfogja valami...

Egy erköcsi katzenjammert érez. Szeretné, ha mulját mint fekete tábláról a kréta betűket le tudná törölni. Igen, de fekete maradna. Vérrel sem lehet azt többé pirosra mosni...

Ej ej Barnabás! nem vagy méltó, hogy élj. A mit éltél az csak léhaság... Visszaterhet-e az az ártatlan leány szülői házához? Mi lesz belőle? Egy összetört lelek követeli, hogy helyezd vissza régi állapotába... A szétépett levelet egykori alakjában nem láthatod többé. Lenne-e erőd elringatni, úgy hogy szeplőtlen csalódását áomnak higye...

(Folyt. köv.)

Dr. VUERKIS GYULA

KÖZGAZDASÁGI BANK RÉSZVÉNY

Eladó.

Cím: a kiadóhivatalban.

Szalon harmonium

amerikai rendszerű, 16 változattal, tord-regiszterekkel ELADÓ. Velencei-part 5.

Árlejtési hirdetmény.

Nagyvárad város tanácsától nyert megbízás folytán a Szilágyi Dezső, Borz és Szigligeti-utca és az Uri utca egy része általános csatornázásának vállalatba adása céljából f. évi április hó 27. napján d. u. 3 órakor a városháza bizottsági termében nyilvános árlejtést fogok tartani.

A vállalatba adandó munkálatok a felsorolt utcák teljesen részletes eső és szennyes víz csatornázására terjednek ki, az összes esővíz beömlő aknákkal és a házak faláig érő oldal csatlakozó ácsatornák létesítésével együtt. A munkák vállalkozója a burkoló munkákat is teljesíteni köteles, mely munkákért az érvényben lévő szerződéses városi egységi árakat fogja a város a vállalkozónak megtéríteni.

Bánatpénzül az ajánlati összeg 5 százaléka teendő le a város házipénztárába.

A bánatpénz készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban tehető le.

A bánatpénzt az ajánlathoz csatolni nem szabad, hanem a bánatpénz letételét igazoló nyugta, vagy annak közjegyzőileg hitelesített másolatai csatolandó az ajánlathoz.

Ajánlatok csak írásban és csakis a városi mérnöki hivataltól díjtalanul kapható ajánlati űrlap kitöltésével alulírott küldöttségi elnök kezéhez 1909. évi április hó 27. napjának d. e. 10 órájáig adhatók be. Az ajánlatok a nyilvános árlejtésen fognak felbontatni. Az ajánlatok 1 koronás bélyeggel láthatók el és csak a szabályszerűen kiállított és pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett és közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni.

Ajánlat csakis egységárak megjelölése mellett tehető ebből a célból a város ártételekkel ki nem töltött költségvetéseket bocsát a pályázók rendelkezésére vagyis az ajánlattevőknek maguknak kell azon egységi árakat kitüntetni, melyek mellett a munkálatok végrehajtását kötelezik.

A fenti vállalatra vonatkozó általános és részletes feltételek, ártételekkel kinem töltött költségvetések és tervek a városi mérnöki hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők és a feltételek és költségvetések díjtalanul megszerezhetők.

Minden ajánlattevő ajánlatában világosan kintenni köteles, hogy jelen hirdetményt az árlejtési feltételekkel ártételekkel ki nem töltött költségvetéseket, műszaki leírást és terveket ösmeri és azokat magára kötelezőnek elfogadja.

A közszállítási szabályrendeletnek a hazai gyártmányok és a magyar honos műszaki erő stb. alkalmazására vonatkozó határozmányai minden ajánlattevőre feltétlenül kötelező. Az összes munkálatok csak egy fővállalatnak adatnak ki, miért is egyes munkanemekre tett ajánlatok figyelembe vételni nem fognak.

Ajánlattevőt tett ajánlata azonnal és mindaddig kötelezi, míg az ajánlatok felett a végleges döntés megtörténik ellenben Nagyvárad város az árlejtés eredménye felett hozandó határozat jogerőre emelkedésével kötelezi.

Ama pályázók, kik ajánlatuk benyújtásakor a várossal még üzleti összeköttetésben nem állottak, illetve a városi hatóság előtt még ismeretlenek tartoznak szállító képességüket azon keresek és iparkamara bizonylatával igazolni, melyhez vállalatuktelepe szerint tartoznak. A város közönsége fentartja a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlott árakra tekintet nélkül szabadon választhasson, esetleg újabb árlejtést tarthasson.

Komlóssy József,

mint az árverési küldöttség einöke.

Lucz fenyők

180—250 cm. magasságban kaphatók.

Ára helyben földtömbbel kiásva:

100 drb K 80.—

1000 drb K 700.—

„Kisszántói intézőség“

u. p. Bors, Bihar megye.

A folyó hó végén nyilvános aláírásra kerülő

4 1/2 % m. kir. kincstári jegyekre

előjegyzéseket az eredeti felvételek mellett elfogadunk.

MAGYAR BANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

:: Impregnált ::

gazdasági magvak

a m. kir. vetőmagvizsgáló állomás olomzárjával ellátva minden zsák.

Legmagasabb csira képesség és aranka mentességről szavatolunk.

Mauthner-féle

Vetemény magvak.

Virág magvak, — pázsit mag

Mezei János és Társánál

Nagyvárad, Szt. László-tér.

:: Nagyvárad Takarékpénztár épület. ::

Telephon: 249. szám.

Belépési felhívás a 6-ik évtársulatba.

A Belvárosi Takarékpénztár kebelében alakult **Belvárosi Takarékszövetkezet** minden év január és július elsején egy-egy három évig tartó új évtársulatot nyit. Mindenki tetszés szerinti számban jegyezhet üzletrészeket s minden üzletrész után hetenként 20 fillér fizetendő, melynek összege a három év elteltével a felmerülő haszonnal együtt fog az üzletrészeseknek visszafizettetni.

A szövetkezet célja a takarékoságot előmozdítani s a tagok hiteligenyét kielégíteni. Szövetkezetünk tehát amellyel, hogy a takarékoság ügyét szolgálja tagjainak betéteik négyötöd része erejéig kölcsönt is nyújt.

Vidéki tagok a heti befizetéseiket befizetési lapok útján teljesíthetik.

Felvételdíj üzletrészenként 10 fillér s az első betét befizetésekor mindenki megkapja a saját nevére kiállított betéti könyvecskéjét.

Szövetkezetünk igen tisztelt tagjait, valamint mindazokat, kik szövetkezetünk tagjai óhajtanak lenni felkérjük, hogy a felvétel iránt intézeti helyiségünkben (Rákóczi ut, Barts—Óvári palota) bármikor jelentkezni sziveskedjenek.

A Belvárosi Takarékszövetkezet igazgatósága.

„Unicum Drill“ vetőgépek

„Bächer“-féle acélekék

Igen olcsó árban és előnyös feltételek mellett kaphatók

ANDRÉNYI KÁROLY és FIA cégnél Nagyváradon.

BELÉPÉSI FELHÍVÁS.

A „MAGYAR TAKARÉKSZÖVETKEZET“

1909. évi július hó 1-én új évtársulatot kezd, mely 1912. június hó végéig tart.

A szövetkezetbe tagul bárki beléphet, ha legalább egy üzletrészt jegyez, vagyis legalább 20 fillér heti befizetésére kötelezi magát. A befizetett összeg három év elteltével, kamat és nyereséggel együtt a résztvevőknek készpénzben fizettetik vissza. Minden tag több üzletrészt jegyezhet.

A befizetési könyvecskék mindjárt a belépés alkalmával szolgáltatnak ki.

Vidéki tagok a befizetéseket posta cheque által teljesíthetik (portómentesen). A szövetkezet célja a takarékoságot előmozdítani és tagjainak lehetővé tenni, hogy szükség esetén gyorsan olcsó kölcsönhöz juthassanak, nemcsak a befizetett összeg erejéig, hanem azon felül is. Most végződő évtársulatunk is igen szép eredménnyel működik; tagjai a rendes takarékpénztári kamatlábnál jóval magasabb osztalékban részesülnek.

A szövetkezet helyisége a Magyar Bank részvénytársaság I. emeleti üzlethelyiségében van, Nagyváradon, („Fekete Sas“ bérpalota).

Jegyzések már a mai naptól kezdve elfogadtnak, melynek mielőbbi eszközésére felkérjük a szövetkezet t. tagjait, valamint az újonnan belépni szándékozókat.

Nagyvárad, 1909. március havában.

A Magyar Takarékszövetkezet igazgatósága:

Dr. Adorján Emil Lukách Géza, elnök. Darvassy Lajos
Köszeghy József Sziládky Ernő Dr. Kurländer Ede.

Ajánlati hirdetés.

Vagyonbukott Farkas László nagyvárosi kereskedő csődválasztmányának 1909. évi március hó 27-én tartott ülésén a határozattal a csődtömeghez leltározott:

1. Nagyváradon Szent László tér 10. sz. bolthelyiségében levő és a csődleltár 26—1081. t. sz. a felsorolt 9655 K 28 filléres becsértés 14610 K 88 fillér beszerzési áru vaskereskedésbeli cikerei, továbbá

2. a csődleltár 1082—1124. t. sz. a felsorolt a Nagyváradon Szent László tér 14. sz. rakárhelyiségében levő turner, butorléc és vasárúk, melyeknek beszerzési ára 1222 K 92 fill. becsértéke pedig 892 K ajánlati uton való eladása rindeltetvén el, a venni szándékozót felhívom, hogy 1 koronás bélyeggel ellátott zárt ajánlatukat a becsérték 10 százalékaival mint bánatpénzzel együtt 1909. évi április hó 15. napjának déli 12 óráig Mihelty Adolf ügyvéd, csődtömegválasztmányi elnökhöz Nagyvárad Kossuth-utca adják be. E határognál később beadott, vagy bánatpénzzel el nem látott ajánlatok figyelembe vételni nem fognak.

Ajánlat tehető:

I., a csődleltár 26—1081. t. a. felsorolt árukra, vagy

II., a csődleltár 1082—1124. t. sz. a felsorolt árukra, vagy

III. a kettőre együttesen.

Az ajánlattevőt bánatpénzének elvesztése terhe mellett ajánlata feltétel nélkül kötelezi, míg a csődtömeget csakis az ajánlat elfogadása esetén.

Azon ajánlattevő, kit a választmány vevőül elfogad, köteles a megvett árukat az elfogadásától számított 8 napon belül a vételi árnak alulírott tömeggondnok kezéhez leendő hiánytalan befizetése mellett átvenni és az üzlet-helyiségből és raktárból legkésőbb május 1-ig elszállítani, ellenkező esetben a letett bánatpénz elvesztésén felül kárára és veszélyére el fognak adni.

A vételi illeteket és nyuztabélyegget a vevő lesz köteles viselni. Az ajánlatban a feltételek elfogadásának kijelentése mellett, — ha az ajánlattevő nem nagyvárosi lakos — hely-beli megbízottat nevezzen meg. A leltári adatok helyességeért, minőség, mennyiség és érték tekintetében a tömeg nem szavatol.

Az ajánlatok 1909. évi április hó 15-én d. u. 3 órákor Dr. Mihelty Adolf ügyvéd ur irodájában Nagyvárad Kossuth-utca fognak felnyitni, elbírálatni s ugyanitt ha a legmagasabb ajánlat sem lenne elfogadható, a tömegnek együttesen árverésen való eladása fog megkísérletni oly módon, hogy a legmagasabb ajánlati összeg, mint kikiáltási ár mellett azonnal szóbeli árverés fog tartatni.

A csődleltár a tömeggondnoknál, vagy a kir. Törvényszék, mint csődbírósnál bármikor az eladásra szánt tömeg pedig Nagyváradon a tömeggondnok közbejötté mellett jelentkezése esetén bármikor, enélkül pedig 1909. április hó 7. 8. 10. napján d. u. fél 4 fél 6 óra között megtekinthető.

Nagyváradon, 1909. évi márc. 29-én.

Dr. Schweiger Ede
ügyvéd, csődtömeggondnok.

Közgazdasági Bank Részv.-társ.
Nagyvárad, Teleky-utca 10 szám.
Telefon 742 sz. Postatakarékpénztár 20161 sz.

Betétek után tiszta

5%

kamatot fizet.

TÖRLESZTÉS JELZÁLOGKÖLCSÖNÖKET

10, 15, 20, 25, 30, 35, 40 és 50 évi kezdetre

féléves részletekben,

melyekben a kamat és tőke törlesztése bennfoglaltatik, 500 koronától kezdve a legelőnyösebb feltételek mellett ad,

esetleg drága kamatozású kölcsönöket konvertál a
Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság Nagyváradon.

Kölcsönkéreseknel telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv beküldése szükségeltetik.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: **NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.**

Raktáron tartjuk a javított **dr. Just-féle**

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szemben **75 százalék megtakarítást** mutat fel. 40 gyertyás **Wolfram** lámpa **darabja 4.50 kor.** 100 gyertyásé **7 kor. 50 fill.**

10 drb. egyidejű vételnél 10% eng.

Sima izzólámpa dbja 72 fillér,

tehát 5 százalék kartell áron alul.

Mindenmely **izzólámpa különlegességei**, fényképezési lámpák, ugyancsak **5 százalékkal kartell áron alól** kaphatók.

Csillárok,

izzólámpák

állandóan nagy választékban kaphatók s a villamos telepen külön célra épített nagy

csillár-raktárunkat megtekintésre ajánljuk.

Ugyanott állandóan raktáron tartunk

villamos mozi lámpát

1. löerőtől 12 löerőig minden nagyságban

Elvállaljuk

villamos világitási

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, izzólámpák kezelését, hozzávaló szénporok szállítását berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legelőnyösebb árak mellett.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Főszereelő telefonja 55. sz.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Magyar forrás. Hugyhajtó és Hugysavoldó Magyar forrás. Szultán-forrás.

Nagyon kellemes, tiszta ízű, szénsavban gazdag, dus Lithion-tartalmu ásványviz.

Gyógyító és üdítő ital.

Dus Lithion tartalma következtében sikeres alkalmazható vese-, húgykö- és hólyagbajok esetében, továbbá a légző- és emésztő-szervek hurutos bajainak gyógyítására.

SZULTÁN Lithion-gyógyforrás-vállalat.

Külső-előség és központi iroda: EPERJES. Igazgatóság: BUDAPEST, IV., Ferencz József-rakpart 22. — Kapható már külföldön is a következő városokban: Brüsszelben, Paris, London, Newyork, Ostendében.

Telefon Eperjesen: 74.

Telefon Budapesten: III-93.

Főraktár Nagyváradon: **KADÁR JÁNOS** Rákóczi-út.